

POLITISK PLATTFORM 2019–2023

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og KrF

Politisk plattform for fylkesrådet i Nordland 2019-2023

Nordlandssamfunnet er tuftet på langsiktig og bærekraftig forvaltning av ressurser, et sterkt fellesskap og tillit mellom mennesker. Fylkesrådet vil legge til rette for vekst og utvikling i alle deler av fylket, i by og bygd. Vi vil ta hele Nordland i bruk fordi det bidrar til verdiskaping og nye arbeidsplasser. Gjennom det skapes gode lokalsamfunn og nærmiljø både i distriktene og i byene. Vi bygger vår politikk på grunnleggende kristne og humanistiske verdier som har sin forankring i den norske kulturarven og menneskerettighetene.

De store og viktige samfunnsoppgavene løses best i fellesskap. Alle mennesker er unike, uerstattelig og like mye verdt. Hver og en av oss skal ha mulighet til å virkeliggjøre sin drøm om et godt liv i Nordland. Fylkesrådet vil bygge et samfunn basert på sterkere fellesskap og små forskjeller gjennom å ta hele Nordland i bruk.

Nordland skal være ungdommenes fylke. For å øke Nordlands befolkning vil vi gjøre det så attraktivt for familien at ungdom velger å bli boende. Våre fokusområder er derfor god befolkningsutvikling, verdiskaping, utdanning, likestilling, rettferdig fordeling, bosetting og det å ta hele Nordland i bruk.

Det å begrense klimaendringene og å utvikle bærekraftige samfunn er vår tids største utfordring, men det grønne skiftet innebærer også historiske muligheter til utvikling og det å skape nye arbeidsplasser. FNs 17 bærekraftsmål skal være styrende for fylkesrådets politikk. Vi vil overlate noe mer verdifullt til neste generasjon enn det vi selv overtok. Det er kun gjennom samarbeid lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt vi kan løse de utfordringene vi står overfor.

Den norske staten er etablert på territoriet til to folk. Fylkesrådet vil føre en politikk som sørger for at den samiske befolkningen får muligheten til å sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

I vårt langstrakte fylke kjenner mange på en utrygghet i hverdagen. En utrygghet knyttet til nedleggelse av lokale arbeidsplasser og samfunnsfunksjoner, til lang reisevei for helsehjelp, et klimaskifte som gir stadig mer ekstremvær og et endret sikkerhetspolitisk bilde. Fylkesrådet vil være en pådriver for å få flere statlige arbeidsplasser til Nordland, utvikle lokale arbeidsplasser, få sterkere samfunnsfunksjoner og et økt fokus på sikkerhet og beredskapsarbeidet i Nordland.

Kapittel 1: Et Nordland i utvikling

Nordlandssamfunnet opplever nå en massiv endring hvor digitalisering, og nye teknologiske løsninger, skaper muligheter for nye arbeidsplasser og nye måter å utvikle samfunnet på. Nordland fylkeskommune skal ta i bruk disse mulighetene.

Automatisering og digitalisering vil endre arbeidslivet fundamentalt, og kreve at vi jobber på andre måter enn før. Det betyr at flere må mestre ny teknologi og bytte jobb oftere. Det forsterker det politiske ansvaret for at alle får mulighet til å lære seg det de trenger for å mestre jobben eller en ny jobb, og for å kunne stå et langt liv i krevende arbeid.

For mennesker som av ulike årsaker står midlertidig eller permanent utenfor et arbeidsliv i endring, skal fylkesrådet jobbe for en meningsfull hverdag for alle. Dette skal gjøres blant annet gjennom Vekst- og attføringsbedrifter og samarbeid med NAV, Helse Nord, kommunene og ideell sektor. Enten veien går videre ut i arbeid, studier eller uførhet, skal alle mennesker i Nordland føle seg ivaretatt og bli møtt med respekt, i alle faser av livet. Fylkeskommunens satsning på folkehelsearbeid og samarbeidet med fylkesmannen om «Inn på tunet» i Nordland, er en del av dette arbeidet. Ei gruppe som har store problemer med å få seg jobb er ungdom med utviklingshemming. Nordland fylkeskommune vil ta initiativ til et prosjekt med kunst og kulturarbeidsplasser for disse ungdommene.

Den raske digitale og teknologiske utviklingen fordrer kreative og innovative mennesker, som kan frembringe nye og unike produkter og tjenester. Fylkesrådet vil møte denne utviklingen blant annet med å styrke den digitale kompetansen i den videregående skolen. Uten påfyll av kompetanse kan det teknologiske skiftet føre til økte forskjeller. Det er viktigere enn noen gang før å styrke arbeidet med livslang læring.

Innovasjon er med på å skape nye arbeidsplasser, bedre offentlige tjenester og økt produktivitet. Innovasjon driver utviklingen av en kunnskapsbasert økonomi. Entreprenørskap blant unge er en av suksesskriteriene for at vi skal klare omstillingen til en ny miljøvennlig, økonomisk og teknologisk virkelighet i Norge. Vi vil arbeide for større bevisstgjøring om hvordan man kan bevege seg fra tanke til bedrift.

Fylkesrådet vil at innbyggerrettede tjenester skal digitaliseres i så stor grad som mulig. Det er innbyggernes behov som skal være førende i denne utviklingen. Samtidig må man ivareta de som ikke mestrer digitalisering eller har god nok dekning. Det blir viktig å få på plass en egen digitaliseringsstrategi for Nordland fylkeskommune.

Nordland fylkeskommune skal være åpen og tilgjengelig, vi skal ta i bruk klarspråk. Nordlands innbyggere skal også få et heldigitalt møte med fylkeskommunen, gjennom smartere, mer samordnende og universelt utformede tjenester. Økt produktivitet som følge av digitalisering skal komme innbyggerne til gode.

Arbeid gir individuell frihet, økonomisk trygghet og den enkelte muligheten til å realisere sitt potensial. Et inkluderende og likestilt Nordland er viktig. Fylkesrådet vil arbeide for å sikre et likestilt arbeidsmarked og sikre arbeidsplasser og gode liv for alle, uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonshemming eller seksuell legning. De samarbeidende partier vil arbeide for bedre

tilgjengelighet gjennom universell utforming av offentlige bygg og områder.

Nordland fylkeskommune skal gå i front i kampen mot arbeidslivskriminalitet og sørge for et anstendig arbeidsliv. I Nordland fylkeskommune skal vi etterstrebe hele faste stillinger. Som en stor byggherre og innkjøper skal Nordland fylkeskommune bruke vår rolle til å fremme det seriøse arbeidslivet. Vi skal videreutvikle seriøsitets- og miljøkravene i våre anbud, og det skal være fokus på livsløpsregnskap i de fylkeskommunale byggene. Vår innkjøpspolitikk skal gi større muligheter for lokale bedrifter, ikke være til hinder.

Økonomisk handlingsrom

Overføringen fra staten til Nordland fylkeskommune har blitt kraftig redusert de siste årene. Det påvirker det økonomiske handlingsrommet til fylkesrådet. Fra 2017 til 2022 har fylkeskommunen et nedtrekk på 459 millioner. Dette krever en god økonomisk styring i årene fremover. Fylkesrådet vil investere der vi kan for å utvikle Nordlandssamfunnet videre.

For å skaffe et større handlingsrom innenfor de gitte økonomiske rammene må fylkeskommunen vurdere investeringsbehovet for ny-bygg. Her må man ta en gjennomgang og se på alternativer i dagens bygningsmasse. Samtidig må vi vurdere muligheten for samlokalisering av tjenester der det er hensiktsmessig.

Motkraft til sentralisering

Nordlandsamfunnet har vært rammet av vanskelige beslutninger over flere år. Det er flere lokalsamfunn som står ovenfor ekstraordinære utfordringer på grunn av at den regionale staten legger ned arbeidsplasser. Både Andøy, Nesna og Sandnessjøen er eksempler på samfunn som er hardt rammet av vedtak fylkesrådet er sterkt kritisk til. Fylkesrådet vil arbeide særskilt med å få på plass den ekstraordinære innsatsen for Andøysamfunnet og vi vil jobbe for at det fortsatt skal leveres gode utdanningstilbud på Helgeland.

Sterke regioner er en viktig drivkraft i utviklingen av nordlandsamfunnet. Tiden er inne for å systematisere dette arbeidet gjennom egne regionvekstavgifter med hvert enkelt regionråd. Det vil bidra til god utvikling og bolyst, bedre tilrettelegging og vekst for innbyggerne både i regionsentrene og i omliggende kommuner. Regionvekstavgiftene skal være balanserte, og sikre at satsingen er en styrke for omlandskommunene. Dette vil være et viktig grep mot sentralisering. Det er mange lokalsamfunn som opplever fraflytting og bortfall av arbeidsplasser. Fylkesrådet vil samarbeide tett med kommuner og lokalsamfunn både i arbeidet for økt tilflytting og behov for arbeidskraft, men og som håndterer utfordringene med fraflytting.

Fylkeskommunen har 16 videregående skoler. De er alle helt avgjørende for utviklingen av regionene de tilhører. Fylkesrådet vil styrke de videregående skolene som regionale utviklingsmotorer.

Bosetting og flyttemønster henger nøye sammen med utdanning og jobbskaping. Noe av det viktigste fylkesrådet gjør de neste fire årene er å arbeide for mer verdiskaping og nye arbeidsplasser i hele fylket. Fylkesrådet er opptatt av at det skal være fylkeskommunale arbeidsplasser i hele Nordland.

Kapittel 2: Et grønnere Nordland

For fylkesrådet haster det å få på plass et grønt skifte. Vår ambisjon er å bidra til at Nordland skal vise at det er mulig å bygge velferd og velfungerende samfunn og samtidig redusere klimagassutslippene. Nordland fylkeskommune skal ta en aktiv rolle overfor både myndigheter på alle nivåer, næringsliv, sivilsamfunn og den enkelte innbygger for å bidra til at Nordland leder an i det grønne skiftet og en sirkulær økonomi.

Nordlendingen har gjennom tusen år drevet bærekraftig næringsutvikling i fylket vårt. Det er i pakt med naturen og ressursene at folket her nord har skapt løsninger på utfordringer og drevet aktiv innovasjon i jakten på et bedre liv. Det er denne tradisjonen fylkesrådet i Nordland skal ta med seg når vi skal skape et mer miljøvennlig Nordland, basert på fremtidens muligheter, nåtidens utfordringer og fortidens erfaringer.

Klimaendringene er vår tids største utfordring, og skal vi nå målene vi har satt oss, både globalt, nasjonalt, regionalt og lokalt, må fylker og kommuner være aktive parter med konkrete tiltak. Fylkesrådet legger FNs 17 bærekraftsmål til grunn for all politikk som skal føres den neste perioden. Fylkesrådet vil arbeide for at Nordland sine klimautslipp reduseres med 30 % innen 2022 og 50 % innen 2030, sammenlignet med et 1990 nivå.

Fornybar energi er nøkkelen til bærekraftig vekst og nullutslipp på de fleste sektorer. Målet må være å redusere bruken av fossile energikilder som kull, olje og gass, og øke vår produksjon av fornybar energi. Samtidig må energien brukes og produseres mer effektivt.

Næringslivet i Nordland har alle forutsetninger for å ta en ledende rolle, både globalt og nasjonalt i den omleggingen som kommer. Nordland har ledende industrimiljøer, med et sterkt fokus på sirkulær økonomi, der avfall hos en aktør, er ressurser hos noen andre. Denne erfaringen, skal Nordland fylkeskommune bruke til å være en pådriver for å overføre til alle næringer i Nordland. Det ligger store muligheter innenfor sirkulær økonomi i havbruks- og landbruksnæringen. Med dette skal fylkesrådet i Nordland ha som mål at næringslivet i fylket vårt, også skal leve av å redde klimaet. Samtidig setter all menneskelig aktivitet avtrykk etter seg, men vår politikk skal bidra til at fotavtrykket som vi setter etter oss blir så lite som mulig.

De fire partiene som samarbeider om denne politiske plattformen, skal levere klimabudsjett, og regnskap for all fylkeskommunal virksomhet, og vil arbeide for at flere virksomheter i Nordland skal bidra til det samme. Fylkesrådet vil fase inn utslippsfrie biler når det skal investeres i nye fremkomstmidler.

Plast i havet og marin forurensning er et stort problem globalt, og ikke minst i et havfylke som Nordland. Fugler, fisk og dyr dør i store antall på grunn av plast og annet avfall. All virksomhet som enten høster av havet, eller på annen måte bruker det i sin virksomhet har et spesielt ansvar. Nordland fylkeskommune krever at forurenser tar ansvar, men vil også bidra til å skape ordninger som kan få ned mengden søppel, både på hav og land. Nordland må ta sin del av ansvaret for å redusere forurensning av verdenshavene, og fylkesrådet vil fortsette samarbeidet med bedrifter og miljøer som kan ta en ledende rolle innenfor marin opprydding og avfallshåndtering, med potensiale både nasjonalt og internasjonalt.

Nordland er et båtfylke, og det skal vi være i framtiden også. Teknologien for å skape bærekraftige samferdselsløsninger basert på klimavennlige ressurser ligger ikke minst i Nordland. Nordland fylkeskommune skal være en pådriver for bruk av både el, hydrogen og biogass som energibærere, og vi skal legge vekt på miljø som et av hovedkriteriene i alle anbudsprosesser. Nordland fylkeskommunen vil forby engangspplast både i egen organisasjon, samtidig som vi stiller krav om dette i våre anbud.

I et langstrakt fylke som Nordland er transport viktig. Både for å få varene frem, fra kyst til marked og internt i fylket, men også for all annen transport. Folk skal på jobb og skole, på trening og kulturaktiviteter. I framtida vil all transport være basert på lav- og nullutslippskjøretøyer, og Nordland fylkeskommune skal ha et mål om gradvis utbygging for å få svært god dekning av ladestasjoner i hele fylket. Kraftselskapenes nettutbygginger i Nordland må ta høyde for økt kraftbehov som følge av elektrifisering, dette inkluderer også fiskeflåten.

Reiseliv er en viktig næring i Nordland, og kan bli enda større i årene som kommer. Samtidig er den masseturismen som vi ser, en utfordring i deler av fylket vårt. Fylkesrådet kommer den neste perioden til å legge vekt på bærekraftsløsninger innenfor reiselivet. Dette handler om besøksforvaltning, brukerbetaling, og nullutslippsløsninger i havnene.

Kapittel 3: Næring – Et skapende Nordland

Fylkesrådet vil ta hele Nordland i bruk fordi det bidrar til verdiskaping og nye arbeidsplasser. Verdiskapingen skal skje lokalt, og komme lokalsamfunnene til gode. Gjennom det skapes gode samfunn og nærmiljø både i distriktene og i byene.

For oss er det viktig at vi tar i bruk naturressursene i fylket til å skape nye arbeidsplasser. God forvaltning gjennom bruk vil begrense behovet for aktivt vern. Fylkesrådet vil bidra til at næringslivet i enda større grad går fra å være råvareprodusenter til å utvikle nye kunnskapsarbeidsplasser basert på råvarene.

Kommunene har ansvaret for viktige rammebetingelser for næringslivet som kompetent og rask saksbehandling og god tilgang på komplette næringsarealer. Næringslivets tilgang på kompetent arbeidskraft henger i stor grad sammen med hvor attraktive kommunene oppleves som bosteder. Velfungerende samfunn med godt skole- og barnehagetilbud, gode boområder, tilgang på privat og offentlig service og gode kommunikasjoner inn til større sentra er sentrale faktorer for hvor folk bosetter seg. De færreste kommuner kan tilby slike helhetlig tilbud overfor næringslivet og befolkning. Gjennom regionvekstavtaler vil fylkesrådet bidra til at regionale sentra og omlandskommunene sammen kan utvikle slike tilbud. Det er vesentlig at vi utnytter verdiskapingspotensialet i hele fylket – for å oppnå det er vi avhengige av et spredt bosettingsmønster der befolkningen får gode tjenester i hele Nordland.

Fylkesrådet skal arbeide for at flere kvinner velger å skape sin egen arbeidsplass. Dette skal vi gjøre gjennom målrettet samarbeid med Innovasjon Norge, og tilrettelegging for nettverksbygging for kvinnelige gründere.

Fiskeri og sjømatnæringen er bærebjelken i store deler av kyst-Norge, og den fremste forutsetningen for bosetting der. Fiskeressursene er fellesskapets eiendom og skal underlegges en bærekraftig forvaltning som stimulerer til rekruttering og lokalt eierskap. Fylkesrådet ønsker å gjøre dette gjennom å jobbe for å dempe prisen på kvoter, øke avkortning ved strukturering, innføre eierskapsbegrensninger og innføre sterkere regionale bindinger til retten til å fiske. Fisken som blir fanget utenfor kysten, skal som hovedregel foredles ved anlegg på land. Fylkesrådet vil at aktivitetsplikt og leveringsplikt skal videreutvikles og bestå for de aktuelle trålerne. Fylkesrådet vil jobbe for å økt rekruttering til fiskeryrket.

Havbruksnæringen er en svært viktig næring i Nordland. Næringen har potensial til å bidra med enda mer verdiskaping, som gir et godt grunnlag for bosetting og lokale ringvirkninger. Det vil bli et sterkere fokus på bærekraft og strengere miljøkrav. Nok avklart areal er viktig for at havbruksnæringen skal kunne drive bærekraftig. Kommunene må sikres stabile forutsigbare inntekter for bruk av areal og tilrettelegging av nytt areal for oppdrettsnæringen, også når det ikke er vekst. Fylkesrådet vil bidra til at oppdrettsnæringen i Nordland har god dialog med kommuner, lokalsamfunn og andre sjømatnæringer ved nye etableringer. Fylkesrådet vil i samhandling med kommunene få på plass interkommunale kystsoneplaner i hele Nordland for å ivareta både nye og tradisjonelle næringer.

Fylkesrådet vil arbeide for strengere lover og reguleringer av turistfiske og en forvaltning som sikrer at miljø og fiskebestander ikke overbelastes.

Matproduksjon er en viktig næringsvei i Nordland. Både innenfor landbruk, reindrift, fiskeri og havbruksnæringa er den lokale verdiskapinga, og det lokale eierskapet sentralt for å utvikle gode

lokalsamfunn.

Landbruk skaper arbeidsplasser og bosetting, opprettholder vårt unike kulturlandskap og bidrar til lokal mat i hele Nordland. Vi vil arbeide for å videreutvikle miljøer som fokuser på lokalmat. Landbruksnæringen sikrer matforsyning, beredskap, arbeidsplasser og utnytting av utmark. Kjøttproduksjonen i Nordland er en viktig del av den norske matproduksjonen, hvor store gress og beiteressurser sikrer miljøvennlig produksjon fra storfe og småfe. For å øke matproduksjonen i Nordland skal vi være med på å legge til rette for gode fagmiljøer, lønnsomhet, fagutdanning og dermed bedre rekrutteringen.

For å styrke det arktiske landbruket er vi avhengig av å kunne bruke de arealene som er egnet til matproduksjon. Derfor er det viktig at vern av matjord settes høyere enn nedbygging av matjord.

Rovdyrbestanden i Nordland må forvaltes på en god måte, slik at rovdyrmangfoldet ikke går på bekostning av beitedyr. Beitedyrene er et viktig bidrag til både mat- og ullproduksjon, samisk kultur, men også for å hindre gjengroing av kulturlandskapet. Det må fastsettes nye og forsvarlige bestandsmål for rovdyr, hvor et effektivt uttak av skadedyr inngår. Fylkesrådet vil søke en tettere dialog med nasjonale myndigheter for å sikre en bedre balanse mellom rovdyrbestanden og hensynet til lokalbefolkning og næringsdrift.

Nordland og Nord-Norge er rikt på mineralressurser. Ny teknologi og utviklingen og utbredelsen av forbrukerelektronikk har gitt økt etterspørsel etter sjeldne metaller og mineraler. Bergverksdrift beslaglegger store areal til deponi og bruk av prosessvann. Vanligvis ligger ressursene i tidligere inngrepsfrie områder og oppstart av nye uttak har vært preget av store interessekonflikter med reindrift, beitenæring og friluftsliv.

Fylkesrådet vil arbeide for at næringen gis forutsigbare rammevilkår som sikrer verdiskaping og bærekraft. Fylkeskommunens fagutdanningsinstitusjoner og mineralnæringen må samarbeide om å sikre nødvendig fagkompetanse til næringen. For å sikre god dialog skal utviklingen i mineralnæringen bygge på prinsippene i TSM – Towards Sustainable Mining. Fylkesrådet vil forenkle planprosessene i fylkeskommunen i samarbeid med kommunene avveie hensynet til kjente mineralressurser gjennom arealplanleggingen og prinsippene i naturmangfoldloven. Det er viktig at en felles nordnorsk mineralstrategi er førende for areal- og mineralpolitikken i Nordland.

Nordland har et samlet produktivt skogareal på omkring 6,4 millioner dekar. Denne skogen må forvaltes på en god måte gjennom bruk. Aktivt skogbruk binder mer CO₂ enn hva som gjøres gjennom vern. Samtidig er skogvern viktig for bevaring av artsmangfold. Fylkesrådet mener behovet for å verne mer i Nordland må vurderes nøye, da vårt fylke har høyere skogverndekning enn landet for øvrig. Fylkesrådet er opptatt av mest mulig lokal forvaltning av naturen i Nordland. Vi vil arbeide for at større deler av ressursene i Nordland skal komme lokalsamfunnene til gode. Samtidig må nasjonalparker og geoparker kunne bidra til større lokal næringsutvikling og verdiskaping. En større del av forvaltningen og arbeidsplasser tilknyttet naturverdiområder må legges på lokalt nivå. Fylkesrådet vil arbeide for at det må legges bedre til rette for at treindustrien i Nordland sikres lokal virksomhet og lokal forvaltning, med tanke på både arbeidsplasser og lang transportveg. Fylkesrådet vil arbeide for endring av forvaltningen av statens grunn.

For fylkesrådet er det viktig at vi tar i bruk naturressursene i fylket til å skape nye arbeidsplasser. Petroleumsnæringen er, og vil i mange tiår framover, være en av Norges viktigste næringer. Men petroleumsindustrien er i endring. Elektrifisering og produksjon av gass som erstatter kullkraft, gir mindre utslipp. Samtidig må norsk olje- og gassnæring omstilles videre, slik at utslipp i Norge

også minsker. Olje – og gassnæringen bidrar til teknologiutvikling som er avgjørende for nye næringer i framtiden. Fylkesrådet er opptatt av at petroleumsnæringen må skape større ringvirkninger i Nordland. Forvaltningsplanene for Barentshavet – Lofoten og Norskehavet må i lang større grad fokusere på det å bygge langsiktige og varige arbeidsplasser i nord. Vi vil ikke gå inn for konsekvensutredning av petroleumsaktivitet av Lofoten, Vesterålen og Senja. Vi går inn for utvikling av andre næringer i disse havområdene, som fiskerier, reiseliv og utvikling av fornybare ressurser.

Reiselivsnæringen er en av verdens raskest voksende næringer. Nordland har gode forutsetninger for å ta del i denne veksten. Økt verdiskapning og helårs arbeidsplasser er viktig for å sikre en bærekraftig vekst. Utviklingen skaper utfordringer, spesielt for små kommuner med store besøkstall. Fylkesrådet vil ha på plass besøksforvaltning og fellesgodefinansiering i Nordland, slik at næringen skaper større verdier lokalt.

Nordland skal være ledende på industriutvikling. Grønn energi skal brukes til videreføring av råvarer for å klatre i verdikjeden. Vi sier derfor nei til flere utenlandskabler, og vil heller bruke energi produsert i Nordland til å skape ringvirkninger lokalt. Vi vil gjennomføre en industriutredning, for å kartlegge mulighetene til vekst, med utgangspunkt i våre etablerte industrimiljøer.

I Nordland har vi mye hav – og vi har mye vind. Flytende havvind kan bli et svært viktig bidrag for å dekke energibehovet og å nå krevende klimamål. Verden har behov for mer klimavennlig energi. Norsk leverandørindustri trenger flere ben å stå på, og havvind trenger mye av kompetansen bygget opp av de flinke folkene i olje- og gassnæringen. Fylkesrådet vil derfor arbeide for at havvindindustrien skal etableres i Nordland.

Kapittel 4: Kunnskap og skole

Nordlands viktigste ressurs er menneskene som bor her. Det er kunnskap, kreativitet og skapertrang som gjør oss i stand til å løse morgendagens oppgaver. Nordlands nærings- og arbeidsliv trenger kompetent arbeidskraft.

Nordland skal være ungdommenes fylke. De representerer vår fremtid. I skolen møtes barn og unge med ulik bakgrunn, fra ulike samfunnslag, og lærer hverandre å kjenne. Gjennom fellesskolen sikres alle barn lik rett til utdanning. Videregående opplæring er avgjørende for at våre ungdommer får et godt grunnlag for videre studier og arbeidsliv. Skolene våre skal være gode læringsarenaer. Nordlandsskolen skal være inkluderende og allsidig, og bidra til at våre ungdommer velger å utdanne seg til de yrkene samfunnet vårt trenger i fremtiden.

Vi mener den offentlige skolen skal være bærebjelken i den videregående opplæringen. Det er viktig at fylkeskommunen har god og jevnlig dialog med friskolene der en også drøfter dimensjonering av tilbud og hvordan en kan samkjøre tilbudene best mulig. Vi vil si nei til oppretting av nye kommersielle privatskoler i denne perioden.

Vårt mål er at flest mulig skal få tilbud om videregående opplæring av god faglig kvalitet nær der de bor. For mange unge er det tøft å skulle flytte hjemmefra og bli borteboer i en så ung alder. Derfor er det vesentlig at fylkeskommunen etterstreber å ha et tilbud i nærheten av elevene så langt det lar seg gjøre. Fylkesrådet har jobbet aktivt for å øke gjennomføre i videregående skole. Dette har lyktes og frafallet er vesentlig redusert de siste årene, men vi er ikke fornøyd. Et tiltak vil være å gjøre overgangen mellom ungdomsskole og videregående skole lettere.

Vi har svært mange dyktige lærere i den videregående skolen i Nordland. Det er en ressurs både for den enkelte elev, men også for utviklingen av Nordlandssamfunnet. Fylkesrådet vil fortsette arbeide med å gi etter- og videreutdanning til lærerne i den videregående skolen.

Et godt kosthold bidrar til et godt læringsmiljø. Vi har innført gratis skolefrokost i den videregående skolen. Det har vært en suksess. Derfor vil vi starte innføring av gratis lunsj ved våre videregående skoler. Det prioriterer vi fordi det er miljøskapende samtidig som det bidrar til sosial utjevning, bedre helse og økt læringskvalitet.

Fagarbeideren er avgjørende for å bygge Nordland for fremtiden. For å få enda flere fagarbeidere må alle som er kvalifisert få læreplass. Det er derfor vi skal innføre en læreplassgaranti for alle.

Morgendagens arbeidsliv er avhengig av at flere velger å ta høyere utdanning. Det er viktig for utviklingen av arbeidslivet og verdiskapingen i Nordland at vi har en god balanse mellom yrkesfag og studieforberedende fag. En sentral del av Nordlandsmodellen er det å tilpasse videregående opplæring til arbeids- og næringslivets behov. Vi vil videreutvikle Nordlandsmodellen de neste fire årene.

Nye og tidsriktige skolebygg er viktig for elevene, lærerne og andre ansatte ved skolene våre. Vi har bygget nye skoler, og fornyet skolene i hele Nordland, for å bedre kvaliteten i læringen. Det skal vi fortsette med. I tillegg vil vi fortsette oppgradering av skolebygg og satsningen på utstyrløftet. Vi skal sikre at elevene som er borteboere har trygge og gode boforhold. I samarbeid med vertskommunene vil vi derfor se på muligheten for å innføre hybelhus der det er egnet. Våre skoler skal skape trygge lære- og skolemiljø. I samspill med kommunene vil vi styrke arbeidet mot mobbing, styrke elevtjenesten og få flere helsesykepleiere i tillegg til å styrke det psykiske

helsearbeidet. Det er viktig å bygge opp gode team rundt elevene og lærlingene slik som mobbeombudet og elev- og lærlingeombudet gjør i dag. Vi vil sikre at begge disse ombudene skal bestå.

I Norge og Nordland har vi unge mennesker som står utenfor arbeidslivet, og heller ikke deltar i undervisning eller er i lære (not in education, employment or training, NEET). Fylkesrådet ønsker at flest mulig av disse skal komme inn i et utdanningsløp eller inn i arbeidslivet. Fylkesrådet vil arbeide for å få flere lærekandidater.

Fylkesrådet vil legge til rette for desentralisert utdanning i samarbeid med universitetene og kommunene, i tråd med nærings- og arbeidslivets behov. Fagskolene bidrar med kompetanse som raskt kan tas i bruk i samfunns- og arbeidslivet vårt. Det er et stort behov for personer med fagskoleutdanning, men i dag er det for få personer som tar denne utdanningen. Voksne som av ulike grunner trenger mer utdanning eller omskolering trenger tilbud nær hjemstedet. Livslang læring for voksne i Nordland er viktig for å tilføre kompetanse til den enkelte. Nettskolen i Nordland er et sentralt virkemiddel for å nå denne gruppen.

Internasjonalisering er et stadig viktigere tema for nordområdene og Nordland, med tanke på innovasjon og grenseoverskridende samarbeid på mange felt. Fylkesrådet vil derfor vurdere å søke om å få etablert en IB-linje (international baccaelaureate) i eget fylke.

Et Nordland i endring krever også at skolene våre endres i takt med arbeidslivets behov. Vi vil arbeide for å få på plass så fleksible løsninger som mulig i våre skoler. Det er viktig, også for å ivareta både unge og voksne innvandrere. Samtidig er det viktig for oss at ingen av våre videregående skoler skal nedlegges.

Fylkesrådet er opptatt av at våre skoler skal bli viktige aktører i arbeidet med det grønne skiftet, og at dette settes på agendaen i de videregående skolene.

Kapittel 5: Samferdsel

Samferdsel er viktig for bosetting, verdiskaping og trivsel i Nordland. Vi vil fortsette utviklingen av et fremtidsrettet samferdselstilbud. Infrastrukturen trenger en opprusting for å gjøre hverdagen enklere for folk, for å bedre miljøet og for å gi næringslivet bedre konkurransekraft. Det vil styrke distriktene og byene.

Vi skal i enda større grad koble hurtigbåter, ferjer, havner, buss, bane og fly. Gjennom regionreformen får Nordland fylke enda større mulighet til å utvikle bedre transport med mindre klimautslipp. Det er viktig for den enkelte som reiser, for næringslivet og for arbeidslivet. Fylkesrådet vil fortsette å fase inn nye hurtigbåter, som både øker passasjerkomforten og reduserer utslipp. Det skal velges null- og lavutslippsteknologi tilpasset det farvannet fartøyet skal betjene når fylkeskommunen kjøper inn nye hurtigbåter. Nye fartøy skal sikre bedre regularitet i rutene, og det skal utredes bedre løsninger for reservefartøy.

Nordland har 25 % av Norges kystlinje. Ferjene våre er helt avgjørende for arbeidslivet og næringslivet. Vi vil prioritere null- og lavutslippsteknologi på våre fergesamband. Fergene langs fylkesveg 17 er de første som skal få null- og lavutslippsløsninger. Fylkesrådet ambisjon er å gjøre denne fylkesvegen til et utstillingsvindu for bærekraftig reiseliv.

Vi vil legge til rette for null- og lavutslippsløsninger innenfor busstransport. Nordland er et verdiskapingsfylke. Vi må ha en transport som legger til rette for flere arbeidsplasser og mer verdiskaping i tilknytning til råvarene. Transport fra kyst til marked er en av våre viktigste satsningsområder de neste fire årene. Både ferje, vei, jernbane, godsbåter og fly er viktige transportmidler i denne satsingen.

Fylkesrådet vil prioritere arbeidet med opprusting av fylkesveiene. Vi vil derfor gjennomføre en særskilt satsing på veg, ved å øke bevilgningene de neste årene med en ekstra milliard kroner til fylkesvegene. På den måten skal vi bygge Nordland for fremtiden.

For at Nordland skal bringes enda tettere sammen er kortbanenettet helt avgjørende. Da er god frekvens på rutenettet en nøkkel. Det er viktig for arbeidslivet og for pasientreiser. Fra 2020 vil fylkeskommunen overta ansvaret for innkjøp av innenlandske flyruter, FOT-rutene. Det er viktig at staten bidrar med nok midler til dagens FOT-rutenett. Fylkesrådet vil samarbeide med Troms og Finnmark samt Trøndelag fylker om utviklingen av FOT-rutene. I tillegg til å se på muligheten for at Stokmarknes/Skagen blir en FOT-rute fra 2022, og at Evenes får forlenget dagens FOT-rute til Bodø. Elektriske fly vil være viktige bidrag for utviklingen av kortbanenettet i Nordland fylke. Fylkesrådet vil arbeide for å gjøre Nordland til et pilotfylke for elfly.

Tilgang til god digital infrastruktur er helt avgjørende, både for næringsliv og innbyggere. I samarbeid med stat, kommuner og fylket skal takten i arbeidet med utbygging av bredbånd økes. Det er viktig for at Nordlandsamfunnet skal kunne ta del i digitaliseringen. Samtidig som det er viktig for næringslivet.

Fylkesrådet vil prioritere trafiksikkerhet. Ingen ting er viktigere enn å sikre våre innbyggere mot ulykker. Barn er mest sårbare, og i all planlegging skal dette vektlegges. Vi vil ha bysentrum som tilrettelegger for myke trafikanter, som gående og syklende, i hele Nordland. Der hvor det er grunnlag for det, må det legges til rette for at kollektivtrafikk kan erstatte personbiler.

Kollektivtrafikken må tilpasses folks behov. Alternativ kollektivtransport i utkantstrøk må utredes og utvikles. Blant annet bestillingsbuss. Fylkesrådet vil se på lokale løsninger for å bedre samferdselstilbudet i hele Nordland. Det skal være et mål å sikre god gjennomgående korrespondanse. Vi vil prioritere de plassene som er lengst unna regionsentrene.

Fylkesrådet vil arbeide for at større deler av de nasjonale samferdselsmidlene kommer til Nordland. Vi vil fortsette arbeidet med å få etablert dobbeltspor på Ofotbanen. Det er et av Norges viktigste nordområdeprosjekter som også vil bidra til mer bærekraft ved å få gods over fra bil til bane. Nordlandsbanen skal styrkes som innfartsåre til Nord-Norge, både for passasjerer og gods. Vi vil øke tempoet i arbeidet med fjernstyring og bedre materiell i tillegg til null- og lavutslippsløsninger på Nordlandsbanen. Videreutvikling av regionpendelen i Salten og etablering av en regionpendel på Helgeland er viktig. Fylkesrådet støtter opp om arbeidet for å realisere Nord- Norgebanen fra Trondheim til Tromsø. Fylkesrådet vil derfor jobbe for en uavhengig KVVU som gir grunnlag for oppdaterte trasé- og teknologivalg.

Effektive moderne havner og flyplasser er viktig for utvikling av Nordland og av landsdelen. Fylkesrådet vil følge nøye opp de ulike pågående prosessene i fylket rundt disse. Fylkesrådet anbefaler bygging av ny lufthavn ved Mo i Rana som erstatter eksisterende lufthavn (Røssvoll), uten øvrige strukturendringer.

Fylkesrådet er en aktiv part i arbeidet med å realisere ny by ny flyplassprosjektet i Bodø. Det er et av de viktigste prosjektene for Nord-Norge de neste årene. Flytting av Bodø lufthavn har åpnet for utbygging av en ny bydel i tilknytning til dagens sentrum. Det er forutsatt at den nye bydelen skal planlegges ut fra Smart-by prinsipper med nullutslipp av klimagasser og der transportinfrastrukturen skal bygges med utgangspunkt i menneskenes behov for attraktive friområder og gang og sykkelarealer atskilt fra biltrafikken. Fylkesrådet vil videreføre erfaringene fra kollektivprosjektet Smartere transport Bodø slik at kollektivtilbudet i den nye bydelen og byen for øvrig får begrenset persontransport med personbil. Fylkesrådet vil arbeide for å få på plass bypakke Bodø fase 2.

E6 i Nordland er både veien inn til nordområdene og veien ut til markedene. Fylkesrådet forventer at regjeringen legger de nødvendige midlene på bordet for å få på plass både planlagte og andre nødvendige oppgraderinger. Både i Grane, Saltdal, Sørfold og Hamarøy er det strekninger som trenger betydelige oppgraderinger. Gul stripe gjennom hele fylket må på plass. Det forventes også at ny tunnel i Narvik blir realisert.

Fylkesrådet er opptatt av å flytte gods fra veg til bane og sjø. Vi vil støtte aktivt opp om reetableringen av Nord-Norgelinjen.

Fylkesrådet skal fortsatt være en aktiv pådriver for å sikre fremtidig statlig finansiering av store fiskerihavner og farleder i Nordland.

Kapittel 6: Folkehelse og tannhelse

Folkehelse og forebygging bøter på både fremtidens helsemessige og økonomiske utfordringer. Ved å prioritere folkehelse og forebygging over flere år har Nordland fylkeskommune sørget for å gi folkehelsearbeid en sentral plass i hele virksomheten. Det er dokumentert betydelige sosiale helseforskjeller i Norge. Å endre dette krever et aktivt forebyggende arbeid som involverer både fylkeskommunen, kommunene, frivillig sektor og næringsliv. Den nordiske velferdsmodellen, med søkelys på gode offentlige, allmenngyldige tjenester og utjevning av levekår er viktig for å skape gode levekår for alle. En av de viktigste arenaene for god folkehelse er naturen. Nordland fylkeskommune vil prioritere arbeidet med å tilrettelegge for at flere tar i bruk naturen. Friluftsliv er også en god og tilgjengelig integrerings- og inkluderingsarena. Et viktig redskap er å utvikle helsefremmende barnehager og skoler på alle alderstrinn i Nordland, for å gi en tidlig introduksjon til friluftslivet.

Psykiske helseproblemer er en av vår tids store utfordringer. Psykiske helseplager øker stadig blant ungdom. Samtidig skyldes rundt 15 % av arbeidsfravær psykiske lidelser. Nordland fylkeskommune ønsker å styrke innsatsen for bedre psykisk helse innenfor både skole og arbeidsliv, i nært samarbeid med både sivilsamfunn og partene i arbeidslivet. Fylkesrådets vedtatte strategi for nullvisjon mot selvmord skal være gjennomgående i all fylkeskommunal virksomhet.

Tannhelse

Tannhelsetjenesten er den eneste spesialisthelsetjenesten fylkeskommunen har ansvar for og er en svært viktig tjeneste for barn, eldre funksjonshemmede og ruspasienter. I tillegg yter den offentlige tannhelsetjenesten et viktig tilbud til voksne der det er kapasitet. Tannhelse henger nøye sammen med folkehelse. Det må legges til rette for god kontakt mellom tannlegene og resten av helsetjenesten.

Tannlidelser er, i likhet med øvrige helseproblemer, sosialt skjevt fordelt. Alle i Nordland skal ha tilgang til god tannbehandling. Vi vil se på muligheten for at tannklinikken på Sømna skal bestå.

Tannhelse er en viktig offentlig oppgave. Vi vil videreutvikle tannhelsetjenesten i Nordland, blant annet gjennom å sikre rekruttering av fagfolk. Vi skal prioritere forebyggende arbeid og nye moderne tannklinikker, som er universelt utformet. Fylkesrådet er opptatt av at tannhelsetjenesten er tilgjengelig og hensiktsmessig for folk i Nordland. Da er det viktig at tannhelsetjenesten skal være både faglig og økonomisk forsvarlig.

Kapittel 7: Nordområdene

Fylkesrådets visjon er at nordområdene skal være en fredelig, skapende og bærekraftig region. For å oppnå dette trenger vi en helhetlig strategi som ser utenrikspolitikk og innenrikspolitikk i en sammenheng. Nordområdene gir store utviklingsmuligheter med betydning for hele landet. Sjømat, petroleum, fornybar energi, skipsfart og reiseliv er næringer i vekst. Infrastruktur er viktig for å støtte opp om næringsutviklingen og bidra til grønn omstilling. Nord-Norge skal ha en effektiv og sammenhengende infrastruktur som understøtter næringslivets behov i nord.

Vi vil jobbe for at den nasjonale nordområdepolitikken får et større fokus på det å øke befolkningen i de nordligste fylkene. Den viktigste forutsetningen for utvikling av den nordnorske landsdelen og nordområdene, er knyttet til kompetanse og utdanning. Også her utgjør de menneskelige ressursene den viktigste kapitalen i framtiden. Dette innebærer at vi må utvikle utdanningssystemene videre, og legge til rette for livslang læring og kompetanseutvikling i tråd med kompetansebehovet i arbeidslivet. Det vil gi de som lever i nordområdene avgjørende innflytelse på utviklingen i nord, og styrke grunnlaget for endringer. Lokale og regionale myndigheter må involveres sterkt i hvordan nordområdene skal videreutvikles. Det er viktig at beslutninger i nord fattes i samarbeid med det regionale folkevalgte nivået.

Fylkesrådet vil satse på industri i nord. Havet, landbruket, skogressursene, mineralforekomster, vann og vindkraft gir store industrielle muligheter. Naturressurser i kombinasjon med teknologi og høy kompetanse er en del av vår fremtid. Norge har en sterk industrikultur. Når vi bygger videre på dagens kompetanse, infrastruktur og teknologi, kan rask omstilling og redusert risiko bli et fortrinn i utviklingen av eksisterende og ny industri. Samspillet mellom de store industribedriftene og leverandørindustrien er avgjørende for å utvikle morgendagens industri. Vi vil legge til rette for industriell utnyttelse av vannkraftressursene i Norge, da dette gir høyere verdiskaping og sysselsetting enn eksport alene. Verdiskaping skal stå sentralt i nordområdesatsingen.

Bodø og Tromsø har særskilte roller som motorer i nordområdene. For fylkesrådet er det vesentlig å videreutvikle miljøene i disse byene, i tillegg til andre miljøer Nordland. Det vil være viktig å videreutvikle Bodø som nasjonal sikkerhets- og beredskapsby. Universitetene i Nord-Norge er helt avgjørende for utviklingen av landsdelen. I Nordland ligger både Nord universitet og UiT Norges Arktiske universitet og Politi- og høgskolens avdeling i Nord-Norge. Disse miljøenes rolle som utviklingsaktører er spesielt viktige i vår landsdel, og de må få bedre finansiering og rammebetingelser. Dette er en viktig forutsetning for at de skal kunne fylle sin rolle på en god måte. Nordland har behov både for å beholde og å tiltrekke seg flere unge mennesker. Da er muligheten for utdanning og kompetanseheving viktig. Universitetene må være en drivkraft som skaper vekst og nyskaping. Kunnskapsutviklingen som skjer her er viktig for både private og det offentlige. Vi vil arbeide for sterke desentraliserte universiteter, som kan bidra til utviklingen av nordområdene.

Andøy Space Center er et av Norges viktigste kompetansemiljøer innen romfartsindustrien. Videre utvikling av de ulike miljøene på Andøy er helt avgjørende for norsk og internasjonal nordområdepolitikk. Etableringen av Andøya Spaceport må derfor komme raskt på plass.

Fylkesrådet er opptatt av at vi skal utvikle landsdelen og nordområdepolitikken sammen med Troms og Finnmark. Vi vil ta initiativ til å reetablere et nord-norsk politisk råd.

Det vil være viktig å videreutvikle relasjonene til Russland. For fylkeskommunen gjelder dette særlig vårt regionale samarbeid i Leningradregionen. I tillegg vil det være viktig å videreutvikle det lokale og regionale folk-til-folk samarbeidet i Barentsregionen.

Som et ledd i fylkeskommunens nordområdepolitikk vil vi videreutvikle det internasjonale samarbeidet. I det ligger det blant annet ytterligere samarbeid med Zhejiang-regionen i Kina og Veneto-regionen i Italia.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det er en overordnet målsetting å sikre fred og stabilitet i nordområdene. I Nordland har vi viktige nasjonale forsvarsinstitusjoner som bidrar til dette. Fylkesrådet vil legge stor vekt på å videreutvikle forsvarsfylket Nordland i samarbeid med forsvarskommunene. Sentralt står Forsvarets operative hovedkvarter, viktige funksjoner for luftforsvaret, maritim overvåking, vitale verkstedtjenester, kystvaktens ledelse, sivile anlegg som stilles til Forsvarets disposisjon ved behov og ledelse for to heimevernsdistrikt, som spiller en avgjørende rolle i samfunnets beredskap, også ved sivile kriser langt utenfor Nordlands grenser.

Forsterket satsing innen forebygging og samvirke er ansett som en god strategi sett i forhold til risiko- og sårbarhetsanalysen for Nordland. Nordland har Norges lengste kyststripe. Et sterkt fokus på å ha en velfungerende redningstjeneste er derfor viktig. Godt samvirke og økte personellressurser til hovedredningssentralen, vil sikre bedre tjenester og sørge for rett kapasitet på rett sted i tide.

Etter samlingen av nødetatene i Bodø er det gjennomført en mulighetsstudie med fokus samlokalisering av sikkerhets og beredskapsfunksjoner. Studien konkluderer med at et slikt prosjekt kan skape et fagmiljø og en samvirkearena som kan ta totalforsvar, samfunnssikkerhet og alminnelig trygghet noen viktige steg videre. Nord universitet delaktighet i dette arbeidet styrker utviklingsperspektivet og prosjektets innovasjonsevne. Et slikt fagmiljø vil komme alle Nordlandskommunene og befolkningen til gode og styrke Bodø og Nordland som et ledende nasjonalt miljø for sikkerhet og beredskap. Fylkesrådet vil arbeide opp mot Storting og de involverte aktørene for at dette sentret blir realisert.

Urfolk

Urfolksperspektivet må ha en sentral plass i nordområdepolitikken. Innenfor det samiske er det lang tradisjon for samhandling på tvers av landegrenser, og det er allerede tette kulturelle og språklige bånd mellom den samiske befolkningen i Norge, Sverige, Finland og Russland.

Fylkesrådet vil sikre gode rammevilkår for samiske språk, kultur, næringsliv og samfunnsliv. Den samiske befolkningen skal ha reell mulighet til å lære samisk, bruke det i hverdagen og kunne overlevere det til neste generasjon. Språket er nøkkelen til å bevare og utvikle kultur. I Nordland har vi tre samiske språkgrupper. Vi er tildelt forvaltningsansvaret for det lulesamiske språkområdet. Det er et språk som er sårbart og truet. For oss er det viktig å styrke arbeidet med det lulesamiske språket, i tillegg til de pitesamiske og sørsamiske språkene. Fylkesrådet vil legge til rette for at miljøer som Árran lulesamisk senter, Várdobáiki samisk senter, Áarjelhsaemien Teatere og Sørsamisk språksenter kan utvikles videre. Som i den norske befolkningen for øvrig, bor en stadig større andel av samer i byene våre. Satsing på samisk språk, og synliggjøring av samisk kultur, skal reflektere det. Vi vil jobbe for å sikre gode rammevilkår for de tradisjonelle samiske næringene. Sametinget er en viktig samarbeidspartner i flere viktige utviklingsspørsmål i Nordland. Dette samarbeidet skal vi videreutvikle.

Kapittel 8: Kultur

Kunst og kultur er limet som binder samfunnet sammen. Kultur gjør samfunnet rikere og gir mennesker mulighet til å utvikle sine egne skapende evner. Kunst og kultur lar oss kommunisere uavhengig av språk og etnisitet og er en viktig nøkkel til integrering. Gjennom kulturpolitikken vil Nordland fylkeskommune styrke og bidra til kulturelt mangfold. Kunst og kultur har en egenverdi, og gir også store positive ringvirkninger. Kultursatsing bidrar ofte til stort frivillig arbeid og engasjement. Gjennom ildsjelene i Nordland sitt arbeid realiseres mange kulturpolitiske mål. Derfor ønsker fylkesrådet gjennom sitt arbeid å bidra til å styrke det frivillige kulturlivet.

Kulturopplevelser binder sammen mennesker, og gir livene våre innhold. Kultur er viktig for vår egen identitet, for å bryte ned barrierer og skape sterke fellesskap. Kulturen skal gi nordlendinger noe å leve for, men også en bransje man skal kunne leve av.

For et samfunn som sterkt vektlegger demokrati, fellesskap og utvikling, er kultur både et virkemiddel og et mål i seg selv. Dette er grunnen til at fylkesrådet vektlegger og prioriterer kultur så høyt. Både innenfor idrett, musikk, film, visuell kunst, scenekunst og frivilligheten. Kultur for barn og ungdom skal være tilgjengelig for alle, lomdeboken til foreldre skal ikke være avgjørende for deltagelse i kulturell aktivitet. Kultur skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av hvor i fylket man bor. Fylkesrådet har som ambisjon at det skal produseres og vises kultur i verdensklasse i nord, samtidig som det skal legges til rette for stor bredde og variasjon.

De kommende årene vil Bodø være vertskap europeisk kulturhovedstad. Bodø som europeisk kulturhovedstad skal benyttes til å løfte kulturlivet i hele landsdelen. Vi skal ikke bare vise frem det vi har, men like mye invitere nye grupper inn i kulturlivet. Fylkesrådet arbeider for at Narvik skal være vertskap for VM i alpint i 2027. For Nordland fylkeskommune er det viktig at et arktisk VM i alpint blir et fyrtårn for bærekraftig arrangementsavvikling i nordområdene.

Kultur kan også være en del av det forebyggende arbeid for å fremme helse og trivsel. Et mangfoldig idrettsliv vil være et viktig bidrag til god helse på mange områder. Nordland har et rikt kulturliv, med store variasjoner rundt i fylket. Svært få kommuner er store nok eller har private finansielle aktører som kan erstatte rollen til fylkeskommunen. Uten den fylkeskommunale satsingen ville kulturaktivitetene i fylket vært sparsommelige. Nordland fylkeskommune har egne institusjoner som gir befolkningen i store deler av fylket kulturopplevelser av høy kvalitet. Disse institusjonene sikrer at barn og unge i hele fylket kan oppleve og bidra i kulturarrangement, og bidrar til bredde og rekruttering. Fylkesrådet vil arbeide for at Nordland kan gjennomføre satsningen på den kulturelle spaserstokken som har som mål å sørge for profesjonell kunst- og kulturformidling av høy kvalitet til eldre i samarbeid mellom kultursektoren og omsorgssektoren. Ordningen skal også bidra til at eldre får et tilpasset kulturtilbud på arenaer der de eldre befinner seg i dagliglivet.

Bibliotekene våre er viktige kulturhus og møteplasser for innbyggerne i Nordland. Gjennom fylkesbiblioteket og skolebibliotekene våre vil fylkesrådet å fortsette å bygge arenaer for kunnskap, formidling, digitalisering og integrering. Bibliotekene i Nordland skal være gode og åpne møteplasser for alle.

I dag er det en skjevfordeling av de nasjonale kulturmidlene. Innen både teater og museum er det en skjevfordeling hvor Nord-Norge ikke gis tilstrekkelig med midler. Det er uheldig. Fylkesrådet vil arbeide for å snu denne utviklingen. Vi mener blant annet at Nordland teater bør få mer midler

og at det neste store prosjektet i Nord-Norge må være realisering av Skrei opplevelsessenter.

Frivillighet og idrett for alle

Idrett gir livskvalitet og mestring for den enkelte. Å delta i organiserte idrettslag gir fellesskap og opplevelser, og både organisert og egenorganisert idrett gir verdifull fysisk aktivitet. Idrettsopplevelser er også en viktig bidragsyter for bedre integrering, folkehelse, sosial utjevning og likestilling.

Vi vil i samarbeid med idretten legge til rette for at alle har lik mulighet til å delta i idretten uavhengig av alder, kjønn eller størrelsen på lommebok. Vi skal samtidig legge til rette for at ungdommene skal få utvikling og kunne bli gode i sine idretter i Nordland.

Frivilligheten skaper mangfold, den utfordrer og gjør en forskjell i menneskers liv. Det at mennesker engasjerer seg og tar ansvar i nærmiljøet forebygger ensomhet og bygger fellesskap. De frivillige fellesskapene, foreningene og lagene gir samhold, tilhørighet, engasjement og er med på å skape gode relasjoner mellom mennesker. Det å bidra til å tilrettelegge for frivillig arbeid og møteplasser bidrar til å jevne ut sosiale forskjeller og til bedre integrering. Vi vil styrke arbeide for frivilligheten i Nordland. Gjennom det får vi et Nordlandssamfunn med sterkere fellesskap.

